

הנחיות ובטיחות בטיולים

כנס
בטיחות
קיץ
2022

על מה נדבר?

- קצת סדר בנושא הוצאת טיולים בטוחה
- מנגנוני בטיחות שחשוב שיהיו בכל ישוב שמוציא טיולים
- בעלי תפקידים בטיול
- ההכנות הנדרשות לטיול
- תיק טיול - טפסים ידידותיים לארגון הבטיחות במיוחד בשבילכם!
- מעבר על חוברת בטיחות בטיולים
- על מה לא נדבר (או נדבר מעט)?
- הוראות בטיחות ספציפיות

בואו נראה מה אתם כבר יודעים...

Kahoot!

- כ-450 ילדים ונערים נפגעים בכל שנה בטיולים
- מעל 200 איש (ילדים ומבוגרים) נהרגו בטיולים בשנים 2000-2020
- הסיבות הספציפיות העיקריות לפגיעה בטיולים, לפי סדר שכיחותן (2007 – 2011)
  - שברים ונקעים
  - התייבשות
  - נפילה
  - אלימות
  - פגיעות בע"ח (הכשות, עקיצות ונשיכות)
  - דריסה
  - טביעה
- הנסיבות העיקריות שמסתיימות במוות –
נפילה, טביעה, סיבוך על רקע מחלה, התנהגות לקויה - תאונות שניתן למנוע!

[סרטון - קפיצה בזיתן](#)

למה בכל זאת נטייל – והרבה!

- זמן משמעותי משותף
- אווירה אחרת וניתוק מהבית ומהשגרה.
- **התמודדות קבוצתית ואישית עם אתגרים פיזיים ונפשיים**
  - דחיית סיפוקים - מסתדרים עם "מה שיש"
  - עוזרים ונעזרים
  - משוחחים באופן בלתי אמצעי!
- **סביבה פורייה לקידום מטרות חינוכיות וכישורי חיים:**

הכרת ואהבת הארץ והטבע, התמצאות בשטח, שמירה על הסביבה, עזרה הדדית, אחריות ומנהיגות, היכרות עם החברה הישראלית, חשיפה לפערים חברתיים...
- דינמיקות חברתיות אחרות ממה שקורה במועדון
- יכולים להתבלט בו חניכים אחרים מאלה שאנו רגילים לראות בישוב.

התאמת הטיול לקבוצה ולמטרות החינוכיות שלנו:

- אורך הטיול – הדרגתי ותואם גיל.
- אזור הטיול – עקרון "מהקרוב לרחוק".
- רמת הקושי של הטיול – "אל תקפצו מעל הפופיק".
- אופי הטיול – מתאים לקבוצה ולמטרות שלכם
  - איזון מתאים בין תכנים, אטרקציות פעילות חברתית ומנוחה
  - שטח/עיר/ארכיאולוגיה/היסטוריה/מורשת/מוזיאונים?
  - הכניסו את ה"אני מאמין" שלכם גם כשיש מדריך מקצועי
- הכלל למעורבות החניכים בבניית הטיול ובניהולו בפועל – חניכים בוגרים יותר מקבלים יותר חופש ויחד עם זה נדרשת מהם יותר אחריות.

איך מחזירים את הילדים הביתה בשלום? תרבות בטיחות בישוב לתחום הטיולים

- הגדרת סמכויות ומנגנוני פיקוח ובקרה – אף אחד לא מוציא טיול לבד!
- מינוי אחראי בטיחות בטיולים במערכת החינוך החברתי-קהילתי
- תהליך לפני קבלת אחריות על טיול - הכשרה / חניכה וליווי / ניסיון
- לו"ז הכנות לטיול (פירוט בהמשך)
- תיק טיול (פירוט בהמשך)
- סיכום והפקת לקחים לכל טיול
- שימור ידע
- נהלי דיווח על אירועי בטיחות, אבדן שליטה ו"כמעט ונפגע"
- הכרת הספרות המקצועית
- קבלת סיוע ממחלקת הילדים והנוער

"מחלקת ילדים ונוער שלום! במה אפשר לעזור?"

איך אנחנו במחלקה יכולים לעזור לכם להוציא טיולים בטוחים יותר?

- עזרה בבנייה/שיפור מנגנוני בטיחות בישוב
- סיוע בהכשרה וליווי של בעלי תפקידים חדשים
- ייעוץ מקצועי לקראת טיול:
  - גישה למאגרי מידע והנחיות – כונן משותף
  - ניהול סיכונים למסלולים
  - קישור למחלקות המועצה (ביטחון, בריאות, כינוך, סביבה)
  - קישור לספקים של תכנים, הדרכה, אטרקציות, אבטחה ורפואה.

• אבירם טלפון: 054-6506966, aviram1@menashe.co.il

- **מאשר הטיול**
  - שותף לתכנון ומאשר את התכנית, המלווים, הספקים, ניהול הבטיחות.
  - יעודכן לגבי כל שינוי ויאשרו
- **אחראי טיול**
  - אחריות כוללת לתכנית הטיול, לחניכים, ביטחון ובטיחות מכין ומחזיק את תיק הטיול
- **מדריך טיולים (במידה ויש)**
  - אחראי על כל נושא ההדרכה והובלת הקבוצה.
  - לא עוסק במשמעת
  - מבצע ניהול סיכונים יחד עם אחראי הטיול
- **מוביל הטור**
  - הולך ראשון ואחראי על הקבוצה בשטח ברגיעה ובחירום.
  - בקשר רצוף עם אחראי הטיול

- **מדריך קבוצה**
- אחראי ישיר של חניכיו.
- לא רשאי לנוע עצמאית בשטח. קשוב למוביל הטור
- **מאסף**
- אחרון בטור ההליכה יחד עם מע"ר ומאבטח שני
- מעדכן כל העת את מוביל הטור
- **רכב חילוץ/פינוי**
- מאפשר להסיע פצוע באלונקה
- יכול לנוע בצירים בקרבת שטח הטיול
- נהג מוגדר וזמין

1. גלגול רעיון רעיון ראשוני (עם רמה ממונה + צוות, לפחות חודש מראש)
  - הטיול מתאים למטרות ולתקציב
  - הטיול מסתדר בלוח השנה – מז"א, עומס פעילות (חניכים וצוות)

2. טיול הכנה (לפחות שבועיים מראש)

- תמיד רצוי וכדאי לעשות, אך חשוב במיוחד במקרים הבאים:
  - כשלא לוקחים מדריך טיולים
  - כשיש הרבה קבוצות נפרדות – כל מובילי הקבוצות ישתתפו בהכנה
  - כשרוצים לשלב הדרכה ע"ב הצוות/חניכים בוגרים עושים להם הכנה עם מדריך טיולים
  - [קישור לטופס](#)

3. ישיבת סגירות וניהול סיכונים (שבוע-שבועיים מראש)
- נוכחות חובה – מדריך הטיולים ואחראי הטיול.
  - מעבר על התכנית, הקבוצה, דגשים מטיול ההכנה
  - הערכה וניהול סיכונים – ניצול ניסיונו והיכרותו עם המסלול של מדריך הטיולים

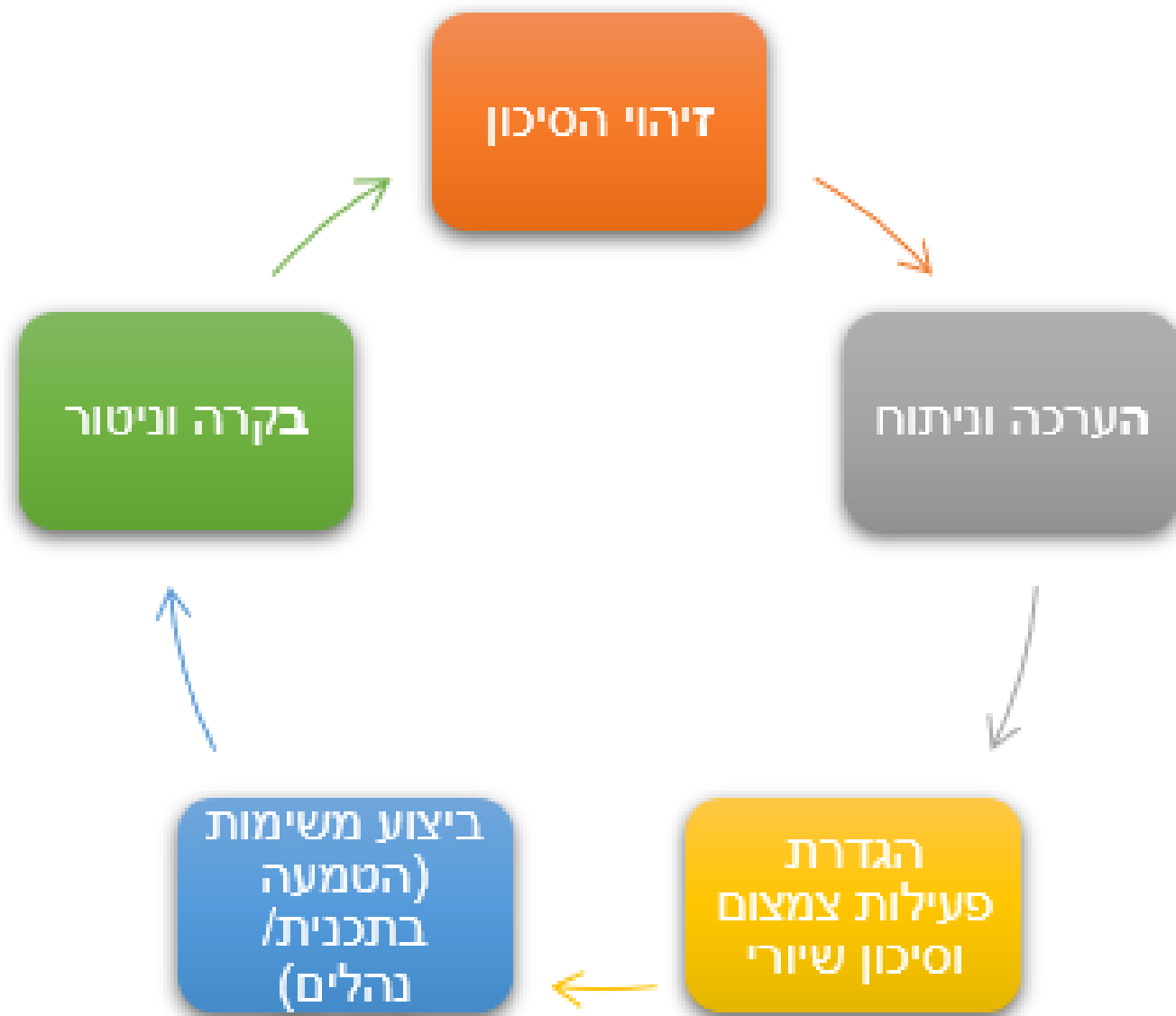
4. אישור תכנית מול רמה ממונה (כשבוע מראש)
- אישור התכנית, הצוות והמלווים, ספקים ופעילויות חריגות
  - מעבר על ניהול הסיכונים, מנגנוני חניכה ופיקוח
  - קבלת דגשים וטיפים להכנות ולביצוע
  - אישור וחתימה / יציאה לשיפורים וקביעת מועד לאישור מחדש
  - [קישור לטופס](#)

- דרך שיטתית לזהות סיכונים ולמצוא דרכים למזער אותם במינימום פגיעה באיכות הפעילות.
- המטרה: למנוע מראש מקסימום אירועים חריגים וללמוד ככל הניתן מהוראות הבטיחות ואירועי העבר
- זיהוי, הערכה וניתוח של הסיכונים בטיול דורשים ניסיון, מקצועיות, יסודיות והיכרות עם הקבוצה המטיילת.
- מכאן חשיבות שיתוף הפעולה בין בעלי התפקידים (מדריך הקבוצה, אחראי הטיול, מדריך טיולים מקצועי ורמה ממונה) ושימוש בספרות המקצועית בתכנון הטיול וניהול הסיכונים.

ניהול סיכונים לטיול - המשך

ניהול סיכונים לטיול – עוד המשך

3 סבירות גבוהה	2 סבירות בינונית	1 סבירות נמוכה	סבירות / חומרה
3	2	1	1 חומרה נמוכה
6	4	2	2 חומרה בינונית
9	6	3	3 חומרה גבוהה

[קישור לטופס](#)

•

- טופס ביקורת לפני יציאה לטיול
- רשימת משתתפים
  - לפי קבוצות, כולל צוות ומלווים
  - מומלץ לציין: שם מלא, מס' ת.ז, טלפון (אם יש), טלפון הורים, האם נתקבל אישור הורים, העדפות מזון, מגבלות בריאות, רגישויות ואלרגיות, קופ"ח.
- רשימת מגבלות רפואיות, רגישויות ואלרגיות (עותקים)
- אישור רמה ממונה לקיום הטיול
- טבלת ניהול סיכונים
- מפת אזור ומסלולי הטיול (קנ"מ 1:50,000)
- אישורי הורים

תיק טיול מותאם - המשך

- טפסי ביטוח למתנדבים
- הוראות פתיחה באש למאבטח בטיול (חובה לקרוא ולחתום)
- הנחיות לאחראי אוטובוס בטיול (עותקים)
- הנחיות למוביל קבוצה בטיול- (עותקים)
- מסמכים מומלצים נוספים:
  - רשימות ציוד אישי וקבוצתי
  - לו"ז מפורט לטיול (ולו"ז נפרד לצוות המנהלתי)
  - וואוצ'רים, חשבוניות, קבלות
  - אישורי רישיון עסק וביטוח של ספקים (לפי הדרישה)
  - רישיונות וביטוחים לרכבים, לנגררים ולנהגים בטיול
  - אישור טכנאי גז
  - אישורים על היעדר עבירות מין

- מה תוכלו למצוא במוקד טבע
  - מכיל מידע שימושי רב בנושא בטיחות בטיולים, קישור לחוזרי מנכ"ל
  - דפי מידע
  - לומדות לבטיחות בטיולים
- שני דברים שלא תוכלו לקבל במוקד טבע ללא סמל מוסד (נשמח לעזור)
  - ניהול סיכונים
  - אשף המסלולים
  - מעבר על האתר

- נכתבה עבורכם
- ספציפית לחינוך בלתי פורמאלי
- לא עוסקת בתיאום טיולים וחדר מצב
- עיקרי התוכן
  - רקע כללי על נושא הטיולים בחינוך החברתי-קהילתי
  - הדרכים לשפר את הבטיחות בטיולים
  - הכנות לטיול, ניהול סיכונים, תיק טיול
  - הוראות בטיחות עיקריות
  - הנחיות ביטחון מרכזיות
  - הוראות הביטחון לפעילויות חוץ – מה זה ואיפה זה נמצא?
  - רישוי עסקים – למה צריך את זה?

בהצלחה
מחלקת הילדים
והנוער

